

No. 34115

**BELARUS
and
UKRAINE**

**Treaty ou frieudship, good-neighbourliness and cooperation.
Signed at Miusk on 17 July 1995**

*Authentic texts: Belarusian and Ukrainian.
Registered by Belarus on 2 October 1997.*

**BÉLARUS
et
UKRAINE**

**Traité d'amitié, de hon voisinage et de coopération. Signé à
Miusk le 17 juillet 1995**

*Textes authentiques : bélarusse et ukrainien.
Enregistré par le Bélarus le 2 octobre 1997.*

[BELARUSIAN TEXT — TEXTE BÉLARUSSE]

**ДАГАВОР АБ ДРУЖБЕ, ДОБРАСУСЕДСТВЕ И СУПРАЦОЎНІЦТВЕ
ПАМІЖ РЭСПУБЛІКАЙ БЕЛАРУСЬ И УКРАІНАЙ**

Рэспубліка Беларусь і Украіна, якія далей называюцца Высокімі Дагаворнымі Бакамі,

абапіраючыся на чесныя сувязі паміж дзяржавамі, іх народамі, якія склаліся гістарычна,

ўпэўненыя ў тым, што далейшае развіццё і ўмацаванне гэтых адносін адпавядзе карэнным інтэрэсам народаў абедзвюх дзяржаў і служыць справе міру, бяспекі і прагрэсу,

прасякнутыя рашучасцю працягваць будаўніцтва незалежных дэмакратычных, прававых дзяржаў,

адзначаючы, што Дагавор паміж Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікай і Украінскай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікай ад 29 снежня 1990 года адыграў значную ролю ў развіцці добрасуседскіх адносін паміж абедзвюма дзяржавамі,

імкнучыся надаць новую якасць сваім адносінам і ўмацаваць прававую базу супрацоўніцтва паміж абедзвюма дзяржавамі ў адпаведнасці з рэальнасцямі міжнароднага жыцця,

пацвярджаючы сваю прыхільнасць да агульнапрызнаных нормаў міжнароднага права, мэтай і прынцыпай Статута Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, палажэнняў Хельсінскага Заключнага Акта, Парыжскай Хартыі для новай Еўропы і іншых дакументаў Арганізацыі па бяспекы і супрацоўніцтву ў Еўропе,

дамовіліся аб ніжэйпададзеным:

АРТЫКУЛ 1

Высокія Дагаворныя Бакі засноўваюць свае адносіны на ўзаемнай павазе, даверы і згодзе, кіручыся пры гэтым прынцыпамі павагі да дзяржаўнага суверэнітэту, раўнапраўя і неўмішання ва ўнутраныя справы адзін аднаго, непрымнення сілы або пагрозы сілай, уключаючы эканамічныя і іншыя спосабы ціску, мірнага урэгулювання спрэчак, павагі да правоў чалавека і асноўных свабод, добрасумленнага выканання абавязацельстваў па міжнароднаму праву, а таксама іншымі агульнапрызнанымі прынцыпамі і нормамі міжнароднага права.

Высокія Дагаворныя Бакі признаюць непарушнасць існуючых паміж імі дзяржаўных граніц і пацвярджаюць, што не маюць ніякіх тэрытарыяльных прэтэнзій адзін да аднаго і не будуць выстаўляць такіх прэтэнзій у будучым.

АРТЫКУЛ 2

Высокія Дагаворныя Бакі спрыяюць працягванню працэсу абмежавання ўзбраення і разбраення, узмацненню ролі Арганізацыі Аб'яднаных Нацый у справе падтрымання міжнароднага міру і бяспекі, стварэнню сістэмы калектыўнай бяспекі ў Еўропе. Высокія Дагаворныя Бакі таксама прыкладаюць намаганні для садзейнічання мірнаму урэгульванню канфліктаў і іншых сітуаций, якія закранаюць іх інтарэсы.

АРТЫКУЛ 3

Кожны з Высокіх Дагаворных Бакоў абавязваеца ўстрымлівіца ад удзелу або падтрымкі якіх бы то ні было дзеянняў, накіраваных супраць другога Высокага Дагаворнага Боку, і не дапускаць, каб яго тэрыторыя была выкарыстана на шкоду інтарэсам бяспекі другога Высокага Дагаворнага Боку.

У выпадку ўзнікнення сітуацыі, якая стварае, на думку аднаго з Высокіх Дагаворных Бакоў, пагрозу міру, якая парушае або закранае інтарэсы яе бяспекі, тэрытарыяльнай цэласнасці і сувэрэнітэту, ён можа зварнуцца да другога Высокага Дагаворнага Боку з пралановай безадкладна правесці кансультаций. Высокія Дагаворныя Бакі будуюць абменьваеца адпаведнай інфармацыяй і імкнуща да ўзгаднення неабходных мер для пераадольвання такой сітуацыі.

АРТЫКУЛ 4

Высокія Дагаворныя Бакі будуюць свае адносіны ў сферы ваеннага супрацоўніцтва, забеспячэння дзяржаўнай бяспекі, аховы дзяржаўнай граніцы, мытнай справы, экспартнага і міграцыйнага кантролю на падставе асобных пагадненняў.

АРТЫКУЛ 5

Кожны з Высокіх Дагаворных Бакоў гарантуюць сваім грамадзянам, незалежна ад іх нацыянальнасці, полу, мовы, веравызнання, палітычных або іншых перакананняў, грамадзянскія, палітычныя, сацыяльныя, эканамічныя і культурныя права і свабоды ў адпаведнасці з агульнапрызнанымі нормамі міжнароднага права.

Кожны з Высокіх Дагаворных Бакоў у адпаведнасці з яго заканадаўствам дае грамадзянам другога Высокага Дагаворнага Боку, якія пражываюць на яго тэрыторыі, роўную са сваімі грамадзянамі права і свабоды і ажыццяўляе іх роўную прававую абарону.

Высокія Дагаворныя Бакі супрацоўнічаюць у ажыццяўленні правоў іх грамадзян, якія пражываюць на тэрыторыі алінінага, аказваюць ім падтрымку ў адпаведнасці з нормамі заканадаўства дзяржавы месца жыця, агульнапрызнанымі нормамі міжнароднага права і дамоўленасцямі ў рамках Арганізацыі па бяспечы і супрацоўніцтву ў Еўропе.

Высокія Дагаворныя Бакі робяць неабходныя заходы для стварэння найбольш спрэяльнага рэжыму ўзаемных паездак іх грамадзян і асоб без грамадзянства, якія пражываюць на іх тэрыторыях.

Высокія Дагаворныя Бакі заключаць консульскую канвенцыю, дагавор аб прававой дапамозе па грамадзянскіх, сямейных і крымінальных справах і іншыя пагадненні ў гэтых галінах.

АРТЫКУЛ 6

Кожны з Высокіх Дагаворных Бакоў у адпаведнасці з агульнапрызнанымі нормамі міжнароднага права, а таксама Парыжскай Хартыяй для новай Еўропы і іншымі дакументамі Арганізацыі па бяспеке і супрацоўніцтву ў Еўропе пацвярджае, што павага да правоў асоб, якія адносяцца да нацыянальных меншасцей і якія пастаянна праражываюць на яго тэрыторыі, з'яўляеца істотным фактам міру, стабільнасці і лэмакратыі.

Кожны з Высокіх Дагаворных Бакоў гарантуе асобам, якія адносяцца да беларускай меншасці на Украіне і украінскай меншасці ў Рэспубліцы Беларусь, права індывідуальна або калектыўна свабодна выказваць, захоўваць і развіваць сваю этнічную, культурную, моўную або рэлігійную самабытнасць, не падвяргаючыся якім-небудзь спробам асіміляцыі супраць іх волі.

Высокія Дагаворныя Бакі заключаць асобнае пагадненне ў гэтай галіне.

АРТЫКУЛ 7

Кожны з Высокіх Дагаворных Бакоў абавязваеца прыматъ на сваёй тэрыторыі неабходныя заходы, у тым ліку заканадаўчыя, для прадухілення і спынення любых дзеянняў, заснаваных на нацыянальнай, расавай, этнічнай або рэлігійнай нечэрпімасці, варожасці або някавісці.

АРТЫКУЛ 8

Высокія Дагаворныя Бакі садзейнічаюць развіццю ўсебаковых контактаў паміж іх грамадзянамі, палітычнымі партыямі і рухамі, прафсаюзамі, рэлігійнымі, жаночымі, маладзёжнымі, спартыўнымі, турыстычнымі і іншымі аўяднаннямі і саюзамі, органамі друку і інфармацыі.

АРТЫКУЛ 9

Высокія Дагаворныя Бакі надаюць асаблівую ўвагу развіццю супрацоўніцтва паміж парламентамі і парламентарыямі абедзвюх дзяржаў, актыўізуюць узаемадзеянне камісій Вярхоўных Саветаў, у прыватнасці, у галіне заканатворчай дзеянасці.

АРТЫКУЛ 10

Высокія Дагаворныя Бакі забяспечваюць спрыяльныя ўмовы для развіцця ўзаемавыгаднага гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва паміж імі.

Высокія Дагаворныя Бакі ствараюць спрыяльныя эканамічныя, фінансавыя і прававыя ўмовы для прадпрымальніцкай і іншай гаспадарчай дзеянасці, уключаючы заахвочванне і ўзаемную ахову капіталаўкладанняў.

Высокія Дагаворныя Бакі надаюць асаблівую ўвагу развіццю эканамічных сувязей паміж прыгранічнымі раёнамі абедзвю дзяржаў, а таксама забяспечваюць спрыяльныя ўмовы для супрацоўніцтва на ўзроўні адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак у межах іх кампетэнцыі.

Кожны з Высокіх Дагаворных Бакоў устрымліваецца ад дзеянняў, якія могуць нанесці другому Высокаму Дагаворнаму Боку эканамічную або экалагічную шкоду.

Высокія Дагаворныя Бакі рэгулююць узаемаадносіны па памянёных пытаннях на падставе асобных пагадненніў.

АРТЫКУЛ 11

Высокія Дагаворныя Бакі развіваюць цеснае супрацоўніцтва ў галіне сельскай гаспадаркі і перапрацоўчай прамысловасці. У гэтых мэтах яны заключаюць асобныя пагадненні.

АРТЫКУЛ 12

Высокія Дагаворныя Бакі развіваюць супрацоўніцтва ў галіне энергетыкі, прымянення рэсурсаўзберагаючых тэхналогій, транспарту, інфарматыкі і сувязі, уключаючы спадарожніковую сувязь, спрыяюцу ў захоўванню, рацыянальному выкарыстанню і развіццю комплексаў і ўзаемазвязаных сістэм, якія складаюцца ў гэтых галінах. Па гэтых пытаннях будуць заключаны асобныя пагадненні.

АРТЫКУЛ 13

Кожны з Высокіх Дагаворных Бакоў на ўмовах, вызначаных асобнымі пагадненнімі, забяспечва транспартныя аперациі другога Высокага Дагаворнага Боку праз рабчыя і паветраныя порты, чыгуначную і аўтамабільную сеткі і магістральныя трубаправоды, якія знаходзяцца на яе тэрыторыі. Гэта паларажэнне дзейнічае таксама ў дачыненні да марскіх портаў Украіны.

Умовы і парадак ажыццяўлення транзіту асоб і грузаў праз тэрыторыі Высокіх Дагаворных Бакоў вызначаюцца асобнымі пагадненнімі ў алпаведнасці з іх нацыянальнымі заканадаўствамі, а таксама міжнароднымі нормамі і правіламі.

АРТЫКУЛ 14

Прававы рэжым дзяржаўнай маёmacі, маёmacі юрыдычных асоб і грамадзян алданага Высокага Дагаворнага Боку, якая знаходзіцца на тэрыторыі другога Высокага Дагаворнага Боку, рэгулюеца заканадаўствам дзяржавы месцазнаходжання маёmacі, калі іншае не прадугледжана пагадненнем паміж імі. Калі адзін з Высокіх Дагаворных Бакоў заяўляе аб прыналежнасці яму маёmacі, якая знаходзіцца на тэрыторыі другога Высокага Дагаворнага Боку і на якую прап'яўляюць прэтэнзіі трэція асобы або дзяржавы, то другі Высокі Дагаворны Бок абавязаны зрабіць усе неабходныя заходы па ахове і захоўванню такой маёmacі і не будзе перадаваць яе каму-небудзь без пэўна възможнаі згоды на гэта першага Высокага Дагаворнага Боку да канчатковага вырашэння пытання аб яе прыналежнасці.

З гэтай мэтай Высокія Дагаворныя Бакі заключаюць асобныя пагадненні.

АРТЫКУЛ 15

Высокія Дагаворныя Бакі развіваюць супрацоўніцтва ў галіне адукцыі, науکі і тэхнікі, заахвочваючы прамыя сувязі паміж навучальными установамі і навуковадаследчымі цэнтрамі, ажыццяўленне сумесных праграм і распрацовак, асабліва у галіне передавых тэхналогій. Высокія Дагаворныя Бакі будуть узаемадзейнічаць у галіне падрыхтоўкі навуковых і педагогічных кадраў, а таксама заахвочваць абмены навукоўцамі, выкладчыкамі, стажарамі, аспірантамі і студэнтамі.

Высокія Дагаворныя Бакі ўзаемна прызнаюць дыпломы аб адукцыі, вучоных ступенях і званнях і заключаць па гэтаму пытанню асобнае пагадненне.

Высокія Дагаворныя Бакі будуть ажыццяўляць шырокі абмен навукова-тэхнічнай інфармацыяй, а таксама супрацоўніцтва ў галіне аховы правоў на інтэлектуальную і прымысловую ўласніцтву з іх міжнароднымі абавязацельствамі.

АРТЫКУЛ 16

Высокія Дагаворныя Бакі будуть развіваць супрацоўніцтва ў галіне культуры, інфармацыі, літаратуры і мастацтва, аказваючы дзяржаўную падтрымку захоўванню і развіццю нацыянальна-культурнай самабытнасці беларусаў на Украіне і украінцаў у Рэспубліцы Беларусь, у прыватнасці, грамадскім нацыянальна-культурным аўяднанням у культурна-асветніцкай, вышавецкай дзеянасці, адукцыі на роднай мове, узаемнаму абмену студэнтамі, выкладчыкамі і мастацкімі калектывамі. Высокія Дагаворныя Бакі будуть супрацоўнічаць у галіне тэле- і радыёвяшчання, надаючы асаблівую ўвагу забеспечченню культурных і духоўных патрэб нацыянальных меншасцей - беларусаў на Украіне і украінцаў у Рэспубліцы Беларусь.

Кожны з Высокіх Дагаворных Бакоў заахвочвае вывучэнне мовы другога Высокага Дагаворнага Боку, у тым ліку ў навучальных установах усіх узроўней. Высокія Дагаворныя Бакі садзейнічаюць ажыццяўленню сумесных культурных акцый, пашырэнню прамых контактаў паміж творчымі калектывамі, дзеячамі науки і культуры, спецыялістамі на дзяржаўным, рэгіональным і мясцовым узроўнях.

Высокія Дагаворныя Бакі заключаюць асобныя пагадненні па гэтых пытаннях, уключаючы пагадненне аб адкрыцці культурных цэнтраў дзвюх дзяржаў на тэрыторыі адзін аднаго.

АРТЫКУЛ 17

Высокія Дагаворныя Бакі ажыццяўляюць цеснае супрацоўніцтва ў галіне аховы і паляпшэння стану навакольнага асяроддзя, прадухілення трансгранічных забруджванняў, рацыянальнага прыродакарыстання, пашырэння сферы экалагічна чистых вытворчасцей, ажыццяўлення высокаяфектуных прыродахаўных і прыродааднаўленчых мерапрыемстваў.

Высокія Дагаворныя Бакі супрацоўнічаюць з улікам сваіх магчымасцей ў гэтай галіне на рэгіональным і глабальным, у тым ліку на дзяржаўным і грамадскім узроўнях, з мэтай стварэння ўсеабыдымай міжнароднай сістэмы экалагічнай бяспекі і экалагічнага інфармавання.

Высокія Дагаворныя Бакі заахвочваюць прамое супрацоўніцтва мясцовых органаў дзяржаўной улады і кіравання, юр'эдзічных і фізічных асоб у прыграничных раёнах у мэтах аховы і аздараўлення навакольнага асяроддзя і забеспеччэння збалансаванага

прыродакарыстання ў гэтых раёнах з улікам прынцыпаў адзінства прыродных экасістэм і прававога рэжыму падзяляльных прыродных рэсурсаў.

Высокія Дагаворныя Бакі рэгулююць узаемаадносіны па памянёных пытаннях на падставе асобных пагадненняў.

АРТЫКУЛ 18

Высокія Дагаворныя Бакі, усведамляючы глабальны харктар Чарнобыльскай катастрофы, абавязваюца аўяднаць і каардынаваць намаганні па вывучэнню, аслабленню і мінімізацыі яе наступстваў, пашырэнню і ўзмацненню міжнароднага супрацоўніцтва ў гэтай галіне, абменьваючы інфармацыяй у дачыненні да ўсіх аспектаў гэтай дзеянасці.

АРТЫКУЛ 19

Высокія Дагаворныя Бакі развіваюць супрацоўніцтва ў галіне аховы здароўя, сацыяльнай абароны і сацыяльнага забеспячэння, а таксама працы і занятасці грамадзян аднаго Высокага Дагаворнага Боку на тэрыторыі другога Высокага Дагаворнага Боку ў адпаведнасці з асобнымі пагадненнямі.

АРТЫКУЛ 20

Высокія Дагаворныя Бакі на падставе асобных пагадненняў супрацоўнічаюць у барацьбе з рознымі відамі правапарушэнняў, у тым ліку з арганізаванай злачыннасцю, карупцыяй, міжнародным тэрарызмам, незаконнымі фінансавымі аперациямі, іслегальнай міграцыяй, незаконнымі абаротам наркатачных сродкаў, псіхатропных, радыкальных, выбуховых рэчываў, ядахімікатаў, узбраенняў, дзеяннямі, накіраванымі супраць баспекі руху на ўсіх відах транспарту, кантрабандай, незаконным вывозам культурных каштоўнасцей. Высокія Дагаворныя Бакі ажыццяўляюць абмен волытам і аператывнай інфармацыяй у гэтых галінах, праводзяць у рамках міжнароднага супрацоўніцтва сумесныя мерапрыемствы.

АРТЫКУЛ 21

Высокія Дагаворныя Бакі праводзяць рэгулярныя кансультацыі з мэтай абмену думкамі як па пытаннях двухбаковых адносін, так і па шматбаковых проблемах, якія ўяўляюць узаемны інтерэс. Яны ў неабходных выпадках каардынуюць свае пазіцыі для ажыццяўлення ўзгодненых дзеянняў.

Па ўзгадненію паміж Высокімі Дагаворнымі Бакамі праводзяцца рэгулярныя сустрэчы на вышэйшым узроўні. Міністры замежных спраў сустракаюць па меры неабходнасці і мэгагоднасці.

Рабочыя сустрэчы паміж прадстаўнікамі другіх міністэрстваў і ведамстваў для абліковання пытанняў, якія ўяўляюць узаемны інтерэс, праводзяцца па меры неабходнасці.

Высокімі Дагаворнымі Бакамі могуць стварацца змешаныя камісіі для разгляду асобных пытанняў у разнастайных галінах адносін.

АРТЫКУЛ 22

Высокія Дагаворныя Бакі заключаць паміж сабой асобныя пагадненні аб супрацоўніцтве ў галінах, якія ўяўляюць узаемны інтерэс.

АРТЫКУЛ 23

Палажэнні гэтага Дагавора не закранаюць правоў і абавязальстваў Высокіх Дагаворных Бакоў, якія вынікаюць з іншых міжнародных дагавораў, удзельнікамі якіх яны з'яўляюцца.

АРТЫКУЛ 24

Спрэчкі адносна тлумачэння і прыменення гэтага Дагавора падлягаюць вырашэнню шляхам кансультаций і пераговораў паміж Высокімі Дагаворнымі Бакамі.

АРТЫКУЛ 25

З мэтай рэалізацыі палажэнняў гэтага Дагавора будзе створана змешаная міжзяржаўная камісія.

АРТЫКУЛ 26

Гэты Дагавор падлягае ратыфікацыі і ўступае ў сілу ў дзень абмену ратыфікацыйнымі граматамі, які адбудзеца ў г. Kiefe.

АРТЫКУЛ 27

Гэты Дагавор заключаецца тэрмінам на дзесяць год. Яго дзеянне затым аўтаматычна пралоўжваецца на наступныя дзесяцігадовыя перыяды, калі ні алін з Высокіх Дагаворных Бакоў не заявіць шляхам пісьмовага паведамлення другому Высокаму Дагаворнаму Боку не менш, чым за шэсць месяцаў да сканчэння бягучага дзесяцігадовага перыяду аб сваім жаданні спыніць яго дзеянне.

АРТЫКУЛ 28

Гэты Дагавор пасля ўступлення яго ў сілу будзе зарэгістраваны ў Сакратарыяце Арганізацыі Аб'яднаных Нацый у адпаведнасці з артыкулам 102 Статута Арганізацыі Аб'яднаных Нацый.

АРТЫКУЛ 29

З даты ўступлення ў сілу гэтага Дагавора паміж Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікай і Украінскай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікай ад 29 снежня 1990 года спыняе сваё дзеянне.

Здзейснена ў г. Мінске "17" місяця 1995 года ў двух экземплярах, кожны на беларускай і ўкраінскай мовах, прычым абодва тэксты маюць адноўльковую сілу.

За Рэспубліку
Беларусь:

О. Адасевич

За Украіну:

Ігорь

[UKRAINIAN TEXT — TEXTE UKRAINIEN]

ДОГОВІР ПРО ДРУЖБУ, ДОБРОСУСІДСТВО І СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ РЕСПУБЛІКОЮ БІЛОРУСЬ І УКРАЇНОЮ

Республіка Білорусь і Україна, далі іменовані Високі Договірні Сторони, спираючись на тісні зв'язки, що історично склалися, між двома державами, їх народами,

будучи переконані в тому, що дальший розвиток і зміцнення цих відносин відповідають докорінним інтересам народів обох держав і служать справі миру, безпеки і прогресу,

сповнені рішучості продовжувати розбудову незалежних, демократичних, правових держав,

відзначаючи, що Договір між Білоруською РСР і Українською РСР від 29 грудня 1990 року відіграв значну роль у розвитку добросусідських відносин між обома державами,

прагнучи надати нової якості своїм відносинам і укріпити правову базу співпраці між обома державами відповідно до реалій міжнародного життя,

підтверджуючи свою прихильність до загальновизнаних норм міжнародного права, цілей і принципів Статуту Організації Об'єднаних Націй, положень Гельсінського Заключного Акта, Паризької Хартії для нової Європи та інших документів Організації з безпеки і співробітництва в Європі,

погодились про таке:

Стаття 1

Високі Договірні Сторони засновують свої відносини на взаємній повазі, довірі і згоді, керуючись при цьому принципами поважання державного суверенітету, рівноправності і невтралітету у внутрішній справі однієї, незастосування сили чи загрози силою, включаючи економічні та інші засоби тиску, мирного урегулювання спорів, поваги до прав людини і основних свобод, сумлінного виконання зобов'язань по міжнародному праву, а також іншими загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права.

Високі Договірні Сторони визнають непорушність існуючих між ними державних кордонів і підтверджують, що не мають піяких територіальних претензій одна до одної і не висуватимуть таких претензій у майбутньому.

Стаття 2

Високі Договірні Сторони сприяють продовженню процесу обмеження озброєнь і роззброєння, укріпленню ролі Організації Об'єднаних Націй у справі підтримання міжнародного миру і безпеки, створенню системи колективної безпеки в Європі. Високі Договірні Сторони також докладають зусиль для сприяння мирному врегулюванню конфліктів та інших ситуацій, що зачіпають їхні інтереси.

Стаття 3

Кожна з Високих Договірних Сторін зобов'язується утримуватися від участі або підтримки будь-яких дій, спрямованих проти іншої Високої Договірної Сторони, і не допускати, щоб її територія була використана на шкоду інтересам безпеки іншої Високої Договірної Сторони.

У разі виникнення ситуації, яка створює, на думку однієї з Високих Договірних Сторін, загрозу миру, порушує чи зачіпає інтереси її безпеки, територіальної цілісності і суверенітету, вона може звернутися до іншої Високої Договірної Сторони з пропозицією невідкладно провести консультації. Високі Договірні Сторони будуть обмінюватися відповідною інформацією і прагнуть умуть погодження необхідних заходів для подолання такої ситуації.

Стаття 4

Високі Договірні Сторони будують свої відносини у сфері військового співробітництва, забезпечення державної безпеки, охорони державного кордону, митної справи, експортного і міграційного контролю на основі окремих угод.

Стаття 5

Кожна з Високих Договірних Сторін гарантує своїм громадянам, незалежно від їхньої національності, статі, мови, віросповідання, політичних чи інших переконань, громадянські, політичні, соціальні, економічні та культурні права і свободи відповідно до загальновизнаних норм міжнародного права.

Кожна з Високих Договірних Сторін відповідно до її діючого законодавства надає громадянам іншої Високої Договірної Сторони, які проживають на її території, рівні зі своїми громадянами права і свободи та здійснює їх рівний правовий захист.

Високі Договірні Сторони співпрацюють у здійсненні прав своїх громадян, що проживають на території одної, надають їм підтримку відповідно до норм законодавства держави місця проживання, загальновизнаних норм міжнародного права і домовленостей в рамках Організації з безпеки і співробітництва в Європі.

Високі Договірні Сторони вживають необхідних заходів для створення найбільш сприятливого режиму взаємних поїздок їхніх громадян і осіб без громадянства, які проживають на території одна одної.

Високі Договірні Сторони укладуть консульську конвенцію, договір про правову допомогу по цивільних, сімейних і кримінальних справах та інші угоди у цій галузі.

Стаття 6

Кожна з Високих Договірних Сторін, відповідно до загальновизнаних норм міжнародного права, а також Паризької Хартії для нової Європи та інших документів Організації з безпеки і співробітництва в Європі підтверджує, що поважання прав осіб, які відносяться до національних меншин та постійно проживають на її території, є суттєвим фактором миру, стабільності і демократії.

Кожна з Високих Договірних Сторін гарантує особам, які відносяться до білоруської меншини в Україні і української меншині в Республіці Білорусь, право індивідуально або колективно вільно виражати, зберігати і розвивати свою етнічну, культурну, мовну чи релігійну самобутність, не зазнаючи будь-яких спроб асиміляції всупереч їхній волі.

Високі Договірні Сторони укладуть окрему угоду у цій галузі.

Стаття 7

Кожна з Високих Договірних Сторін зобов'язується вживати на своїй території необхідних заходів, включаючи законодавчі, для відвернення і припинення будь-яких дій, основаних на національній, расовій, етнічній чи релігійній нетерпимості, ворожості або ненависті.

Стаття 8

Високі Договірні Сторони сприяють розвитку всебічних контактів між їхніми громадянами, політичними партіями і рухами, профспілками, релегійними, жіночими, молодіжними, спортивними, туристичними та іншими об'єднаннями і спілками, органами друку та інформації.

Стаття 9

Високі Договірні Сторони приділяють особливу увагу розвитку співробітництва між парламентами і парламентарями обох держав, активізують взаємодію комісій Верховних Рад, зокрема щодо законотворчої діяльності.

Стаття 10

Високі Договірні Сторони забезпечують сприятливі умови для розвитку взаємовигідного торгово-економічного і науково-технічного співробітництва між ними.

Високі Договірні Сторони створюють сприятливі економічні, фінансові і правові умови для підприємницької та іншої господарської діяльності, включаючи заохочення і взаємний захист капіталовкладень.

Високі Договірні Сторони приділяють особливу увагу розвитку економічних зв'язків між прикордонними районами обох держав, а також забезпечують сприятливі умови для співробітництва на рівні адміністративно-територіальних одиниць в рамках їхньої компетенції.

Кожна з Високих Договірних Сторін утримується від дій, здатних заподіяти іншій Високій Договірній Стороні економічну чи екологічну шкоду.

Високі Договірні Сторони регулюють взаємовідносини із зазначених питань на основі окремих угод.

Стаття 11

Високі Договірні Сторони розвивають тісне співробітництво в галузі сільського господарства і переробної промисловості. У цих цілях вони укладуть окремі угоди.

Стаття 12

Високі Договірні Сторони розвивають співробітництво в галузі енергетики, застосування ресурсозберігаючих технологій, транспорту, інформатики і зв'язку, включаючи супутниковий зв'язок, сприяють збереженню, раціональному використанню і розвитку комплексів і взаємозвязаних систем, що склалися у цих галузях. З цих питань будуть укладені окремі угоди.

Стаття 13

Кожна з Високих Договірних Сторін на умовах, визначених окремими угодами, забезпечує транспортні операції іншої Високої Договірної Сторони через річкові і повітряні порти, залізничну і автомобільну мережі і магістральні трубопроводи, розташовані на її території. Це положення діє також щодо морських портів України.

Умови і порядок здійснення транзиту осіб і вантажів через території Високих Договірних Сторін визначаються окремими угодами відповідно до вимог їхнього національного законодавства, а також міжнародних норм і правил.

Стаття 14

Правовий режим державного майна, майна юридичних осіб і громадян однієї Високої Договірної Сторони, що знаходиться на території іншої Високої Договірної Сторони, регулюється законодавством держави місцезнаходження майна, якщо інше не передбачено угодами між ними. Якщо одна з Високих Договірних Сторін заявляє про належність її майна, що знаходиться на території іншої Високої Договірної Сторони, на яке пред'являють претензії третьї особи або держави, то інша Висока Договірна Сторона зобов'язана вжити усіх необхідних заходів по охороні і збереженню такого майна і не буде передавати його будь-кому без чітко висловленої згоди на це першої Високої Договірної Сторони до остаточного вирішення питання про його належність.

З цією метою Високі Договірні Сторони укладуть окремі угоди.

Стаття 15

Високі Договірні Сторони розвивають співробітництво в галузі освіти, науки і техніки, заохочуючи прямі зв'язки між учбовими закладами і науково-дослідницькими центрами, здійснення спільних програм і розробок, особливо в галузі передових технологій. Високі Договірні Сторони будуть взаємодіяти у сфері підготовки наукових і педагогічних кадрів, а також заохочуватимуть обміни вченими, викладачами, стажистами, аспірантами і студентами.

Високі Договірні Сторони взаємно визнають дипломи про освіту, вчені ступені і звання і укладуть з цього питання окрему угоду.

Високі Договірні Сторони будуть здійснювати широкий обмін науково-технічною інформацією, а також співробітництво в галузі охорони прав на інтелектуальну і промислову власність відповідно до їхніх міжнародних зобов'язань.

Стаття 16

Високі Договірні Сторони будуть розвивати співробітництво в галузі культури, інформації, літератури і мистецтва, надавати державну підтримку збереженню і розвитку національно-культурної самобутності білорусів в Україні і українців у Республіці Білорусь, зокрема громадським національно-культурним об'єднанням у культурно-просвітницькій, видавничій діяльності, освіті рідною мовою, взаємообміну студентами, викладачами і художніми колективами. Високі Договірні Сторони будуть співробітничати в галузі телевізійного та радіомовлення, звертаючи особливу увагу на забезпечення культурних і духовних потреб національних меншин - білорусів в Україні і українців у Республіці Білорусь.

Кожна з Високих Договірних Сторін заохочує вивчення мови іншої Високої Договірної Сторони, в тому числі в учбових закладах всіх рівнів.

Високі Договірні Сторони сприяють здійсненню спільніх культурних акцій, розширенню прямих контактів між творчими колективами, діячами науки і культури, спеціалістами на державному, регіональному і місцевому рівнях.

Високі Договірні Сторони укладуть окрім угоди з цих питань, включаючи угоду про відкриття культурних центрів двох держав на території одна одної.

Стаття 17

Високі Договірні Сторони здійснюють тісне співробітництво в галузі охорони і поліпшення стану навколошнього середовища, відвернення транскордонних забруднень, раціонального природокористування, розширення сфери екологічно чистих виробництв, здійснення високоефективних природоохоронних і природовідновлювальних заходів.

Високі Договірні Сторони співробітчують з урахуванням своїх можливостей у цій галузі на регіональному і глобальному, в тому числі на державному і громадському рівнях, з метою створення всеохоплюючої міжнародної системи екологічної безпеки і екологічного інформування.

Високі Договірні Сторони заохочують пряме співробітництво місцевих органів державної влади і управління, юридичних і фізичних осіб у прикордонних районах з метою охорони і оздоровлення навколошнього природного середовища і забезпечення збалансованого природокористування у цих районах з врахуванням принципів єдності природних екосистем і правового режиму розділюваних природних ресурсів.

Високі Договірні Сторони регулюють взаємовідносини з зазначених питань на основі окремих угод.

Стаття 18

Високі Договірні Сторони, визнаючи глобальний характер Чорнобильської катастрофи, зобов'язуються об'єднувати і координувати зусилля у вивченні, ослабленні та мінімізації її наслідків, розширенні і укріпленні міжнародного співробітництва у цій галузі, обмінюватися інформацією щодо усіх аспектів цієї діяльності.

Стаття 19

Високі Договірні Сторони розвивають співробітництво в галузі охорони здоров'я, соціального захисту і соціального забезпечення, а також праці і зайнятості громадян однієї

Високої Договірної Сторони на території іншої Високої Договірної Сторони відповідно до окремих угод.

Стаття 20

Високі Договірні Сторони на основі окремих угод співробітничають у заходах по боротьбі з різними видами правопорушень, в тому числі з організованою злочинністю, корупцією, міжнародним тероризмом, незаконними фінансовими операціями, нелегальною міграцією, незаконним обігом наркотичних, психотропних, радіоактивних, вибухових речовин, ядохімікатів, озброєнь, діями спрямованими проти безпеки руху на всіх видах транспорту, контрабандою, незаконним вивезенням культурних цінностей. Високі Договірні Сторони здійснюють обмін досвідом і оперативною інформацією у цих галузях, проводять пов"язані з цим спільні заходи в рамках міжнародного співробітництва.

Стаття 21

Високі Договірні Сторони проводять регулярні консультації з метою обміну думками як з питань двосторонніх відносин, так і з багатосторонніх проблем, що становлять взаємний інтерес. Вони у необхідних випадках координують свої позиції для здійснення погоджених дій.

За погодженням між Високими Договірними Сторонами проводяться регулярні зустрічі на вищому рівні. Міністри закордонних справ зустрічаються в міру необхідності і доцільності.

Робочі зустрічі між представниками інших міністерств і відомств для обговорення питань, що становлять спільний інтерес, проводяться в міру необхідності.

Високими Договірними Сторонами можуть створюватися змішані комісії для розгляду окремих питань у різних галузях відносин.

Стаття 22

Високі Договірні Сторони укладуть між собою окрім угоди про співробітництво в галузях, що становлять взаємний інтерес.

Стаття 23

Положення цього Договору не зачіпають права і обов'язки Високих Договірних Сторін, що випливають з інших міжнародних договорів, учасницями яких вони є.

Стаття 24

Спори відносно тлумачення і застосування цього Договору підлягають розв'язанню шляхом консультацій і переговорів між Високими Договірними Сторонами.

Стаття 25

З метою вжиття практичних заходів по реалізації положень цього Договору буде створена змішана міждержавна комісія.

Стаття 26

Цей Договір підлягає ратифікації і набуває чинності в день обміну ратифікаційними грамотами, який відбудеться в м._____.

Стаття 27

Цей Договір укладений терміном на десять років. Його дія автоматично продовжується на наступні десятирічні періоди, якщо жодна з Високих Договірних Сторін не заявить шляхом письмового повідомлення іншій Високій Договірній Стороні не менше ніж за шість місяців до закінчення поточного десятирічного періоду про своє бажання припинити його дію.

Стаття 28

Цей Договір після набуття ним чинності буде зареєстрований у Секретаріаті Організації Об'єднаних Націй відповідно до статті 102 Статуту Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 29

З дати набуття чинності цим Договором Договір між Білоруською РСР і Українською РСР від 29 грудня 1990 року припиняє свою дію.

Вчинено в м. Мінську “17” липня 1995 року в двох примірниках, кожний білоруською і українською мовами, причому обидва тексти мають однакову силу.

За Республіку
Білорусь:

За Україну:

[TRANSLATION — TRADUCTION]

TREATY¹ BETWEEN THE REPUBLIC OF BELARUS AND UKRAINE ON FRIENDSHIP, GOOD-NEIGHBOURLINESS AND COOPERATION

The Republic of Belarus and Ukraine, hereinafter referred to as "the High Contracting Parties",

Guided by the historically close ties between their two States and peoples,

Convinced that the further development and consolidation of these relations are in keeping with the fundamental interests of the peoples of the two States and serve the cause of peace, security and progress,

Determined to continue to build independent and democratic States based on the rule of law,

Noting that the Treaty between the Byelorussian Soviet Socialist Republic and the Ukrainian Soviet Socialist Republic of 29 December 1990² has played an important role in the development of good-neighbourly relations between the two States,

Desiring to improve the quality of their relations and strengthen the legal basis for cooperation between the two States in keeping with the realities of international life,

Reaffirming their commitment to the universally recognized norms of international law, the purposes and principles of the Charter of the United Nations, and the provisions of the Helsinki Final Act, the Charter of Paris for a New Europe and other instruments of the Organization for Security and Cooperation in Europe,³

Have agreed as follows:

Article 1

The High Contracting Parties shall base their relations on mutual respect, trust and agreement, guided by the principles of respect for State sovereignty, equality and non-interference in each other's internal affairs, the non-use of force or the threat of force, including economic and other means of pressure, the peaceful settlement of disputes, respect for human rights and fundamental freedoms and the conscientious fulfilment of their obligations under international law, as well as by other universally recognized principles and norms of international law.

The High Contracting Parties recognize the inviolability of the existing borders between their two States and affirm that they have no claims on each other's territory and shall not put forward any such claims in the future.

¹ Came into force on 6 August 1997 by the exchange of the instruments of ratification, which took place at Kiev on 6 August 1997, in accordance with article 26.

² United Nations, *Treaty Series*, vol. 1669, No. I-28703.

³ *International Legal Materials*, vol. XIV (1975), p. 1292; vol. XVII (1978), p. 414; vol. XXII (1983), p. 1395; vol. XXVIII (1989), p. 527; vol. XXIX, No. 4 (1990), p. 1054 (American Society of International Law); United Nations, *Official Records of the General Assembly, Forty-fifth Session*, document A/45/859, p. 3; and *International Legal Materials*, vol. XXXIV, No. 3 (1995), p. 764 (American Society of International Law).

Article 2

The High Contracting Parties shall encourage the continuation of the arms limitation and disarmament process, the strengthening of the role of the United Nations in the maintenance of international peace and security, and the creation of a system of collective security in Europe. The High Contracting Parties shall also endeavour to promote the peaceful settlement of conflicts and of other situations that affect their interests.

Article 3

Each High Contracting Party undertakes to refrain from participating in or supporting any actions directed against the other High Contracting Party, and to prevent its territory from being used to the detriment of the security interests of the other High Contracting Party.

If a situation arises which, in the opinion of one High Contracting Party, poses a threat to peace or violates or affects its security interests, territorial integrity or sovereignty, it may propose to the other High Contracting Party that consultations on the subject be held without delay. The High Contracting Parties shall exchange relevant information and shall seek to reach agreement on the necessary measures to be taken to overcome the situation.

Article 4

The High Contracting Parties shall build their relations in the area of military cooperation, safeguarding of State security, protection of the State border, customs matters and export and migration control on the basis of separate agreements.

Article 5

Each High Contracting Party shall guarantee to its nationals, irrespective of their ethnic origin, sex, language, religion and political or other convictions, civil, political, social, economic and cultural rights and freedoms in accordance with the universally recognized norms of international law.

Each High Contracting Party shall, in accordance with the legislation in force in its territory, grant nationals of the other High Contracting Party residing in its territory, rights and freedoms equal to those of their own nationals, and shall ensure their equal legal protection.

The High Contracting Parties shall cooperate in ensuring the rights of their nationals residing in the territory of the other Party, support them in accordance with the legislative norms of the State in which they reside, the universally recognized norms of international law, and agreements concluded within the framework of the Organization for Security and Cooperation in Europe.

The High Contracting Parties shall take the necessary measures to create the most favourable regime for travel between the two Parties by their nationals and Stateless persons living in the territory of the other State.

The High Contracting Parties shall conclude a consular convention, a treaty on legal assistance in civil, family and criminal matters, and other agreements in this area.

Article 6

Each High Contracting Party affirms, in accordance with the universally recognized norms of international law, as well as the Charter of Paris for a New Europe and other instruments of the Organization for Security and Cooperation in Europe, that respect for the rights of individuals belonging to ethnic minorities and permanently residing in its territory, is an essential factor for peace, stability and democracy.

Each High Contracting Party shall guarantee individuals belonging to the Belarusian minority in Ukraine and to the Ukrainian minority in Belarus the right, individually or collectively, freely to express, preserve and develop their ethnic, cultural, linguistic or religious identity, without attempting in any way to assimilate them against their will.

The High Contracting Parties shall conclude a separate agreement on this subject.

Article 7

Each High Contracting Party pledges to take in its territory the necessary measures, including legislative measures, to prevent and suppress any activities based on national, racial, ethnic or religious intolerance, hostility or hatred.

Article 8

The High Contracting Parties shall promote the development of close contacts between their nationals, political parties and movements, trade unions, religious, women's, youth, sport, tourist and other associations and unions, and press and information organs.

Article 9

The High Contracting Parties shall devote special attention to the development of cooperation between the parliaments and parliamentarians of the two States and shall promote interaction between the commissions of their Supreme Councils, in particular in matters relating to legislative activities.

Article 10

The High Contracting Parties shall ensure favourable conditions for the development of mutually advantageous trade and economic and scientific and technological cooperation between them.

The High Contracting Parties shall create favourable economic, financial and legal conditions for entrepreneurial and other economic activity, including the promotion and reciprocal protection of investments.

The High Contracting Parties shall devote special attention to the development of economic ties between the border areas of the two States and shall also ensure favourable conditions for cooperation by administrative and territorial units within their jurisdiction.

Each High Contracting Party shall refrain from any actions which may cause economic or environmental damage to the other High Contracting Party.

The High Contracting Parties shall regulate their mutual relations in the aforementioned areas on the basis of separate agreements.

Article 11

The High Contracting Parties shall develop close cooperation in the area of agriculture and the processing industry. They shall conclude separate agreements for this purpose.

Article 12

The High Contracting Parties shall develop cooperation in the field of energy, the use of resource-conserving technologies, transport, information technology and communications, including satellite links, and shall facilitate the maintenance, rational utilization and development of the complexes and interrelated systems in use in these areas. They shall conclude separate agreements on these questions.

Article 13

Each High Contracting Party shall, in accordance with the conditions set out in separate agreements, ensure the transport operations of the other High Contracting Party through the river ports and airports, rail and road networks and main pipelines situated in its territory. This provision shall also apply to the seaports of Ukraine.

The conditions and procedure for the transit of persons and goods through the territories of the High Contracting Parties shall be specified in separate agreements in accordance with the requirements of their national law and international norms and regulations.

Article 14

The legal regime of State property and property of juridical persons and nationals of one High Contracting Party situated in the territory of the other High Contracting Party shall be governed by the law of the State in which such property is situated, unless otherwise agreed between them. If one High Contracting Party claims ownership to property situated in the territory of the other High Contracting Party which is also claimed by third parties or States, the other High Contracting Party shall take all the necessary measures to protect and preserve such property and shall not transfer it to anyone without the express agreement of the first High Contracting Party until the question of the property's ownership is finally settled.

The Contracting Parties shall conclude separate agreements for this purpose.

Article 15

The High Contracting Parties shall develop cooperation in the fields of education, science and technology and shall encourage direct ties between educational institutions and research centres and the implementation of joint programmes and projects, particularly in the area of advanced technologies. The High Contracting Parties shall cooperate in the training of scientific personnel and teaching staff and shall also encourage exchanges of scholars, lecturers, trainees, graduates and students.

The High Contracting Parties shall reciprocally recognize diplomas and higher degrees and scholarly titles and shall conclude a separate agreement on this question.

The High Contracting Parties shall carry out a broad exchange of scientific and technical information and shall cooperate in the protection of intellectual and industrial property rights in accordance with their international obligations.

Article 16

The High Contracting Parties shall develop cooperation in the field of culture, information, literature and art and provide State support for the preservation and development of the ethnic and cultural identity of Belarusians in Ukraine and of Ukrainians in the Republic of Belarus, particularly community ethnic and cultural associations in the fields of culture and education, publishing, instruction in the mother tongue and reciprocal exchange of students, lecturers and artistic groups. The High Contracting Parties shall cooperate in the field of television and radio broadcasting, devoting special attention to meeting the cultural and spiritual needs of the ethnic minorities of Belarusians in Ukraine and of Ukrainians in the Republic of Belarus.

Each High Contracting Party shall encourage study of the language of the other High Contracting Party, including in educational institutions at all levels.

The High Contracting Parties shall promote the organization of joint cultural events and the broadening of direct contacts between creative groups, scientists and cultural figures, and specialists at the State, regional and local levels.

The High Contracting Parties shall conclude separate agreements on these questions, including an agreement on the opening of cultural centres of the two States in each other's territory.

Article 17

The High Contracting Parties shall engage in close cooperation in the fields of protection and improvement of the environment, prevention of transboundary pollution, rational resource management, broadening of the area of environmentally sound production and implementation of highly effective measures to protect and rehabilitate the environment.

The High Contracting Parties shall cooperate, bearing in mind their capabilities, in this field at the regional and global levels, including the State and community levels, with a view to creating a comprehensive international system of environmental security and information.

The High Contracting Parties shall promote direct cooperation between local authorities and administrative bodies and between juridical and physical persons in border areas with a view to protecting and improving the environment and ensuring balanced resource management in these regions, bearing in mind the principles of the unity of natural ecosystems and the legal regime governing shared natural resources.

The High Contracting Parties shall regulate their relations in the aforementioned areas on the basis of separate agreements.

Article 18

The High Contracting Parties, recognizing the global nature of the Chernobyl disaster, undertake to join and coordinate efforts to study, mitigate and minimize its consequences, broaden and strengthen international cooperation in this area and exchange information on all aspects of these activities.

Article 19

The High Contracting Parties shall develop cooperation in the areas of health protection, social welfare and social security and employment of nationals of one High Contracting Party in the territory of the other High Contracting Party in accordance with separate agreements.

Article 20

The High Contracting Parties shall cooperate, on the basis of separate agreements, in measures to combat various forms of unlawful activities, including organized crime, corruption, international terrorism, illegal financial transactions, illegal migration, illicit traffic in narcotic drugs and psychotropic substances and radioactive and explosive materials, agricultural chemicals, and weapons, acts directed against the safety of movement on all forms of transport, contraband, and the illegal export of objects of cultural value. The High Contracting Parties shall exchange experience and up-to-date information in these fields and shall carry out related joint measures within the framework of international cooperation.

Article 21

The High Contracting Parties shall hold regular consultations with a view to exchanging opinions both on questions of bilateral relations and on multilateral questions of mutual interest. They shall, as necessary, coordinate their positions in order to carry out agreed activities.

With the agreement of the High Contracting Parties, regular meetings shall be held at the highest level. The Ministers for Foreign Affairs shall meet as necessary and expedient.

Working meetings between representatives of other ministries and departments to discuss questions of common interest shall be held as necessary.

The High Contracting Parties may establish mixed commissions to consider individual questions concerning diverse areas of their relations.

Article 22

The High Contracting Parties shall conclude between them separate agreements on cooperation in areas of mutual interest.

Article 23

The provisions of this Treaty shall not affect the rights and obligations of the High Contracting Parties arising from other international treaties to which they are parties.

Article 24

Disputes regarding the interpretation or application of this Treaty shall be settled through consultations and negotiations between the High Contracting Parties.

Article 25

An inter-State commission shall be established with a view to taking practical measures to implement the provisions of this Treaty.

Article 26

This Treaty is subject to ratification and shall enter into force on the date of exchange of the instruments of ratification, which shall take place at Kiev.

Article 27

This Treaty is concluded for a period of 10 years. It shall be automatically extended for successive 10-year periods unless one High Contracting Party notifies the other High Contracting Party in writing of its desire to terminate it at least six months prior to the expiry of the current 10-year period.

Article 28

Upon its entry into force, this Treaty shall be registered with the Secretariat of the United Nations in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article 29

On the date on which this Treaty enters into force, the Treaty between the Byelorussian Soviet Socialist Republic and the Ukrainian Soviet Socialist Republic of 29 December 1990 shall cease to have effect.

DONE at Minsk on 17 July 1995 in duplicate, each in the Belarusian and Ukrainian languages, both texts being equally authentic.

For the Republic
of Belarus:

O. LUKASHENKA

For Ukraine:

L. KUCHMA

[TRADUCTION — TRANSLATION]

TRAITÉ¹ D'AMITIÉ, DE BON VOISINAGE ET DE COOPÉRATION ENTRE LA RÉPUBLIQUE DU BÉLARUS ET L'UKRAINE

La République du Bélarus et l'Ukraine, ci-après dénommées les « Hautes Parties contractantes »,

Tenant compte des liens proches qui se sont formés au cours de l'histoire entre les deux Etats et leurs peuples,

Convaincues que le renforcement et la consolidation de leurs relations répondent aux intérêts fondamentaux des peuples des deux Etats et servent la cause de la paix, de la sécurité et du progrès,

Déterminés à poursuivre l'édification d'Etats indépendants et démocratiques, fondés sur la règle de droit,

Notant que le Traité du 29 décembre 1990 entre la République socialiste soviétique de Biélorussie et la République socialiste soviétique d'Ukraine² a joué un rôle important dans le développement de relations de bon voisinage entre les deux Etats,

Désireux de renforcer la qualité de leurs relations et de consolider la base juridique sur laquelle se fonde la coopération entre les deux Etats face aux réalités de la vie internationale,

Réaffirmant leur engagement aux normes universellement reconnues du droit international, aux buts et principes de la Charte des Nations Unies, aux dispositions de l'Acte final d'Helsinki, de celles de la Charte de Paris pour une nouvelle Europe et des autres documents de l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe³,

Sont convenues de ce qui suit :

Article premier

Les Hautes Parties contractantes fondent leurs relations sur le respect, la confiance et l'entente mutuels, et sont guidées par les principes du respect de la souveraineté et de l'égalité des Etats et de la non-ingérence dans leurs affaires intérieures respectives, de la renonciation au recours à la force ou à la menace de la force, y compris les moyens de pression économique et autres, du règlement pacifique des différends, du respect des droits de l'homme et des libertés fondamentales et de l'exécution scrupuleuse de leurs obligations en droit international, ainsi que des autres principes et normes universellement reconnus du droit international.

Les Hautes Parties contractantes reconnaissent l'inviolabilité des frontières existantes entre leurs Etats respectifs et affirment qu'elles ne revendiquent aucun

¹ Entré en vigueur le 6 août 1997 par l'échange des instruments de ratification, qui a eu lieu à Kiev le 6 août 1997, conformément à l'article 26.

² Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 1669, n° I-28703.

³ *Documents d'actualité internationale*, n°s 34-35-36 (26 août-2 et 9 septembre 1975), p. 642; n° 14 (8 avril 1978), p. 262; n° 20 (15 octobre 1983), p. 382; n° 4 (15 février 1989), p. 70 et n° 5 (1er mars 1989), p. 102 (La Documentation française); *International Legal Materials*, vol. XXIX, n° 4 (1990), p. 1054 (American Society of International Law) (anglais seulement); *Nations Unies, Documents officiels de l'Assemblée générale, quarante-cinquième session*, document A/45/859, p. 3; et *Documents d'actualité internationale*, n° 2 (15 janvier 1995), p. 52 (La Documentation française).

territoire de l'autre Haute Partie contractante et ne présenteront aucune revendication à l'avenir à cet égard.

Article 2

Les Hautes Parties contractantes encouragent la poursuite de la limitation des armements et du processus de désarmement, le renforcement du rôle des Nations Unies dans le maintien de la paix et de la sécurité internationales, et la création d'un système de sécurité collective en Europe. Elles s'efforcent également de promouvoir le règlement pacifique des conflits et d'autres situations affectant leurs intérêts.

Article 3

Chaque Haute Partie contractante s'engage à s'abstenir de participer à des actes dirigés contre l'autre ou de les appuyer et à empêcher que son territoire ne soit utilisé à des fins préjudiciables à la sécurité de l'autre Haute Partie contractante.

Lorsqu'une Haute Partie contractante estime qu'une situation a surgi qui pose une menace à la paix, viole ou porte atteinte à sa sécurité, son intégrité territoriale ou sa souveraineté, elle peut proposer à l'autre Haute Partie contractante que des consultations soient tenues sans retard à ce sujet. Les Hautes Parties contractantes échangent les renseignements pertinents et s'efforcent de parvenir à un accord sur les mesures à prendre pour résoudre la situation.

Article 4

En matière de coopération en matière militaire, de sauvegarde de la sécurité de l'Etat, de protection des frontières, de douane et d'exportations ainsi que de contrôle des migrations, les relations entre les Hautes Parties contractantes reposent sur des accords distincts.

Article 5

Chaque Haute Partie contractante garantit à ses ressortissants les droits et les libertés civils, politiques, sociaux, économiques et culturels conformes aux normes universellement reconnues du droit international — quels que soient leur nationalité, sexe, religion et convictions politiques et autres.

Chaque Haute Partie contractante accorde aux ressortissants de l'autre Haute Partie contractante résidant sur son territoire les mêmes droits et libertés que ceux dont jouissent ses propres ressortissants et leur assure une égale protection, conformément à la législation en vigueur sur son territoire.

Les Hautes Parties contractantes coopèrent entre elles pour assurer les droits de leurs ressortissants résidant sur le territoire de l'autre Haute Partie contractante et leur prêtent assistance conformément aux normes législatives de l'Etat dans lequel ceux-ci résident, aux normes universellement reconnues du droit international et aux accords conclus dans le cadre de l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe.

Les Hautes Parties contractantes prennent les mesures voulues pour instaurer le régime le plus favorable aux déplacements de leurs ressortissants et des personnes apatrides vivant sur le territoire de l'autre Etat entre leurs territoires.

Les Hautes Parties contractantes concluront un accord consulaire, un traité sur l'entraide judiciaire touchant les affaires civiles, pénales ou la famille, et d'autres accords dans ce domaine.

Article 6

Chaque Haute Partie contractante, conformément aux normes internationalement reconnues du droit international, à la Charte de Paris pour une nouvelle Europe et aux autres documents de l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe, affirme que le respect des droits des personnes appartenant à des minorités nationales et résidant de manière permanente sur son territoire est un facteur essentiel de paix, de stabilité et de démocratie.

Chaque Haute Partie contractante garantit aux personnes appartenant à la minorité biélorusse en Ukraine, à la minorité ukrainienne au Bélarus, le droit, individuellement ou collectivement, d'exprimer, de préserver et de développer librement leur identité ethnique, culturelle, linguistique ou religieuse, et ne fait rien pour les assimiler contre leur gré.

Les Hautes Parties contractantes concluront un accord distinct sur ce sujet.

Article 7

Chaque Haute Partie contractante s'engage à prendre sur son territoire les mesures voulues, d'ordre législatif notamment, pour empêcher et éliminer toutes activités liées à l'intolérance, l'hostilité ou la haine nationale, raciale, ethnique ou religieuse.

Article 8

Les Hautes Parties contractantes favorisent le rapprochement entre leurs ressortissants, les partis et les mouvements politiques, les syndicats de travailleurs, les associations religieuses, féminines, de jeunes, sportives, touristiques et autres, et les organes de la presse et de l'information des deux Etats.

Article 9

Les Hautes Parties contractantes s'attachent particulièrement à promouvoir la coopération entre les parlements et les parlementaires des deux Etats et les interactions entre les commissions de leurs conseils suprêmes respectifs, notamment pour ce qui est des activités d'ordre législatif.

Article 10

Les Hautes Parties contractantes créent des conditions favorables au développement d'une coopération mutuellement avantageuse en matière commerciale, économique, scientifique et technologique.

Les Hautes Parties contractantes créent des conditions économiques, financières et juridiques favorables aux activités des entreprises et autres activités économiques, notamment en encourageant et en protégeant sur une base de réciprocité les investissements en capitaux.

Les Hautes Parties contractantes accordent une attention spéciale au développement de liens économiques entre les zones frontières des deux Etats et assurent des conditions favorables à la coopération des unités administratives et territoriales relevant de leur juridiction.

Chaque Haute Partie contractante s'abstient de prendre toutes mesures susceptibles de causer des dommages économiques ou écologiques à l'autre Haute Partie contractante.

Les Hautes Parties contractantes règlent leurs relations mutuelles dans les domaines mentionnés ci-dessus par une voie d'accords distincts.

Article 11

Les Hautes Parties contractantes instaurent une coopération étroite en agriculture et dans l'industrie et concluent des accords distincts à cette fin.

Article 12

Les Hautes Parties contractantes développent la coopération entre elles en matière d'énergie, d'utilisation de technologies économies en ressources, de transports, de technologies de l'information et de communications, y compris les liaisons par satellite, et facilitent l'entretien, l'utilisation rationnelle et le développement d'entités et de systèmes interdépendants utilisés dans ces domaines. Ils concluent des accords distincts dans ces domaines.

Article 13

Chaque Haute Partie contractante assure, conformément aux conditions posées dans des accords distincts, les opérations de transport de l'autre Partie contractante par les ports fluviaux et les aéroports, les réseaux ferroviaires et routiers et les principaux pipelines situés sur son territoire. La présente disposition s'applique également aux ports maritimes de l'Ukraine.

Les modalités et la procédure applicables au transit des voyageurs et marchandises par le territoire des Hautes Parties contractantes sont définies dans des accords distincts conformément aux conditions requises par leur droit interne et aux normes et règlements internationaux.

Article 14

Le régime juridique des biens appartenant à l'Etat ou à des personnes morales et des ressortissants d'une Haute Partie contractante situés sur le territoire de l'autre Haute Partie contractante est régi par les dispositions législatives de l'Etat sur le territoire duquel lesdits biens sont situés, sauf si les Parties en conviennent autrement. Lorsqu'une Haute Partie contractante revendique la propriété de biens situés sur le territoire de l'autre Haute Partie contractante, dont la propriété est revendiquée par ailleurs par des tierces parties ou des Etats tiers, l'autre Haute Partie contractante prend toutes les mesures voulues pour protéger et préserver ces biens et ne les transfère à quiconque sans le consentement exprès de la première Haute Partie contractante avant que l'attribution de la propriété ne soit tranchée.

Les Parties contractantes concluent des accords distincts à cette fin.

Article 15

Les Hautes Parties contractantes développent la coopération entre elles en matière d'éducation, de science et de technologie et encouragent l'établissement de liens directs entre les institutions d'enseignement et les centres de recherche ainsi que l'exécution de programmes et projets communs, notamment pour ce qui est des technologies de pointe. Elles coopèrent à la formation de personnel scientifique et de personnel enseignant et encouragent les échanges de chercheurs, conférenciers, stagiaires, diplômés d'université et étudiants.

Chaque Haute Partie contractante reconnaît les diplômes à divers niveaux de l'enseignement supérieur et les titres universitaires de l'autre Haute Partie contractante sur une base de réciprocité et concluent un accord distinct dans ce domaine.

Les Hautes Parties contractantes entretiennent un vaste courant d'informations scientifiques et techniques et coopèrent entre elles en matière de protection de la propriété intellectuelle et industrielle conformément à leurs obligations internationales.

Article 16

Les Hautes Parties contractantes développent la coopération entre elles dans les domaines de la culture, de l'information, de la littérature et de l'art et offrent un appui au niveau des services publics à la préservation et au développement de l'identité ethnique et culturelle des Biélorusses en Ukraine et des Ukrainiens au Bélarus, particulièrement en ce qui concerne les associations ethniques et culturelles communautaires qui s'occupent de culture et d'éducation, de publication, d'instruction dans la langue maternelle et organisent l'échange d'étudiants, conférenciers et groupes artistiques. Les Hautes Parties contractantes coopèrent entre elles dans le domaine de la télévision et de la radiodiffusion et s'attachent particulièrement à satisfaire les besoins culturels et spirituels des minorités ethniques, soit les Biélorusses en Ukraine et les Ukrainiens au Bélarus.

Chaque Haute Partie contractante encourage l'étude de la langue de l'autre Haute Partie contractante, notamment dans les établissements d'enseignement à tous les niveaux.

Les Hautes Parties contractantes encouragent l'organisation de manifestations culturelles conjointes et le renforcement des contacts directs entre les concepteurs, les scientifiques et les personnalités appartenant au monde de la culture et les spécialistes aux niveaux central, régional et local.

Les Hautes Parties contractantes concluent des accords distincts sur ces questions, notamment en ce qui concerne l'ouverture de centres culturels relevant d'un Etat sur le territoire de l'autre.

Article 17

Les Hautes Parties contractantes coopèrent étroitement dans les domaines de la protection et de l'amélioration de l'environnement, de la prévention de la pollution transfrontière, de la gestion rationnelle des ressources, du renforcement d'une production soucieuse de l'environnement et de l'application de mesures hautement effectives de protection et de remise en état de l'environnement.

Les Hautes Parties contractantes coopèrent entre elles dans ces domaines, compte tenu de leurs possibilités, aux niveaux régional et mondial, notamment aux niveaux central et local, afin d'instaurer un système complet de sécurité et d'information de portée internationale dans le domaine de l'environnement.

Dans les zones transfrontières, les Hautes Parties contractantes encouragent la coopération directe entre les autorités locales et les organismes administratifs et entre les personnes morales et physiques afin de protéger et d'améliorer l'environnement et d'assurer une gestion équilibrée des ressources dans ces régions, compte tenu des principes de l'unité des écosystèmes naturels et du régime juridique applicable aux ressources naturelles communes.

Les Hautes Parties règlent leurs relations dans les domaines mentionnés ci-dessus par voie d'accords distincts.

Article 18

Reconnaissant le caractère planétaire de la catastrophe de Tchernobyl, les Hautes Parties contractantes s'engagent à unir et coordonner leurs efforts pour en étudier, atténuer et réduire les effets, élargir et renforcer la coopération internationale dans ce domaine et échanger des informations sur tous les aspects de ces activités.

Article 19

Les Hautes Parties contractantes développent la coopération entre elles dans le domaine de la protection de la santé, des services sociaux et de la sécurité sociale ainsi que de l'emploi des ressortissants de l'une des Hautes Parties contractantes sur le territoire de l'autre par voie d'accords distincts.

Article 20

Dans le cadre d'accords distincts, les Hautes Parties contractantes coopèrent entre elles à l'adoption de mesures tendant à combattre les diverses formes d'activités illicites, notamment le crime organisé, la corruption, le terrorisme international, les transactions financières illégales, les migrations illégales, le trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes, ainsi que de matériaux radioactifs et explosifs, des produits chimiques utilisés en agriculture et des armes, les activités dirigées contre la sécurité de mouvement en ce qui concerne toutes les formes de transport, la contrebande, ainsi que l'exportation illicite d'objets présentant un intérêt culturel. Dans ces domaines, les Hautes Parties contractantes échangent des données d'expérience et des informations à jour et prennent des mesures communes dans le cadre de la coopération internationale.

Article 21

Les Hautes Parties contractantes tiennent des consultations périodiques afin d'échanger des vues sur des questions à la fois de relations bilatérales et multilatérales d'intérêt mutuel. Au besoin, elles coordonnent leurs positions dans le but de se livrer à des activités convenues.

Avec l'assentiment des Hautes Parties contractantes, des réunions au niveau le plus élevé se tiennent périodiquement. Les ministres des affaires étrangères se réunissent selon que de besoin et qu'il conviendra.

Des réunions de travail entre les représentants d'autres ministères et départements se tiennent selon que de besoin pour examiner des questions d'intérêt commun.

Les Hautes Parties contractantes peuvent créer des commissions mixtes chargées d'examiner différentes questions se rapportant à divers aspects de leurs relations.

Article 22

Les Hautes Parties contractantes concluent entre elles des accords distincts de coopération dans des domaines d'intérêt mutuel.

Article 23

Les dispositions du présent traité n'affectent pas les droits et obligations des Hautes Parties contractantes découlant de traités internationaux auxquels elles sont parties.

Article 24

Les différends relatifs à l'interprétation ou à l'application du présent traité seront réglés par voie de consultation et de négociation entre les Hautes Parties contractantes.

Article 25

Il sera créé une commission interétatique chargée de prendre les mesures pratiques de mise en œuvre des dispositions du présent Traité.

Article 26

Le présent Traité est soumis à ratification et entrera en vigueur à la date de l'échange des instruments de ratification, qui aura lieu à Kiev.

Article 27

Le présent Traité est conclu pour une période de dix ans. Il sera ensuite prorogé automatiquement pour des périodes successives de dix ans à moins que l'une des Hautes Parties contractantes ne fasse connaître à l'autre par écrit, six mois au moins avant l'expiration de la période de six mois en cours, son intention de le dénoncer.

Article 28

Dès son entrée en vigueur, le présent Traité sera enregistré auprès du Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies conformément à l'Article 102 de la Charte des Nations Unies.

Article 29

Le Traité du 29 décembre 1990 entre la République socialiste soviétique de Biélorussie et la République socialiste soviétique d'Ukraine cessera ses effets à la date d'entrée en vigueur du présent Traité.

FAIT à Minsk, le 17 juillet 1995, en double exemplaire, chacun en langues biélorusse et ukrainienne, les deux textes faisant également foi.

Pour la République
du Bélarus :

O. LIKASHENKA

Pour l'Ukraine :

L. KUCHMA